

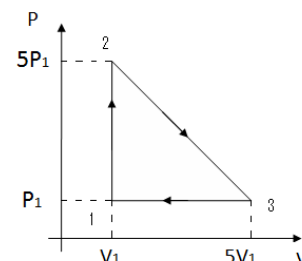
Válaszoljatok a következő kérdésekre:

1. feladat Adott mennyiségű levegőt $Q=1050$ J hőközléssel $p_0=10^5$ Pa állandó nyomáson melegítünk. A kezdeti térfogat $V=2$ l. ($\gamma=7/5$). Mennyi a végső térfogat és a kezdeti térfogat aránya?

- A) 2   B) 2,5   C) 3   D) 3,5

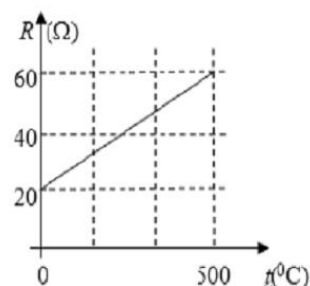
2. feladat Egy termodinamikai rendszer az ábrán látható körfolyamatban vesz részt. Az adott körfolyamat során a rendszer által végzett hasznos munka $u=p_1V_1$ mértékegységben kifejezve:

- A) 24u   B) 19u   C) 8u   D) 5u

3. feladat A mellékelt ábrán egy elektromos ellenállás változását ábrázoltuk a hőmérséklet függvényében. Az ellenállás értéke 2000 C° hőmérsékleten egyenlő:

- A) 120 Ω B) 180 Ω C) 3,22 k Ω D) 180 k Ω

4. feladat Két egyenlő tömegű, de különböző hőmérsékletű testet termikus kapcsolatba hoznak. A két test fajhője között a következő összefüggés van: $c_2=c_1/3$, a kezdeti hőmérsékleteik közti viszony pedig: $T_2=3T_1$. A hőegyensúly beállta után a végső hőmérséklet:

- A) $T=2,5T_1$ B) $T=1,5T_1$ C) $T=T_1$ D) $T=0,5T_1$

5. feladat Az $R_1=5\Omega$ ellenálláson $P_1=20$ W, valamint az $R_2=2\Omega$ ellenálláson $P_2=18$ W engedhető meg. Mennyi a maximálisan nyerhető teljesítmény, ha a két ellenállást sorosan kapcsoljuk:

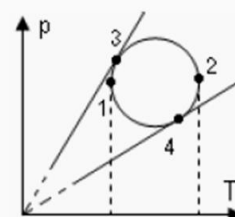
- A) 28W   B) 20W   C) 18W   D) 19W

6. feladat Egy ideális gáz izobár átalakulása során a végzett mechanikai munka 3-szor kisebb, mint a felvett hő. Ha R az egyetememes gázállandó és μ a móltömeg, akkor az izokhór fajhő:

- A) R/μ B) $3R/2\mu$ C) $2R/\mu$ D) $5R/2\mu$

7. feladat Adott tömegű ideális gáz a mellékelt grafikonon látható (p, T) koordináta-rendszerben ábrázolt körfolyamatot ír le. A gáz térfogata maximális a következő állapotban:

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

8. feladat Egy ideális gáz ($C_v=5/2 R$) a $T=aV^2$ egyenlet szerint az 1 állapotból a 2 állapotba megy át. A belső energia változása: $\Delta U_{12}=200$ J. Számítsuk ki a végzett mechanikai munkát.

Bolyai Farkas Országos Fizika Tantárgyverseny 2014

Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely

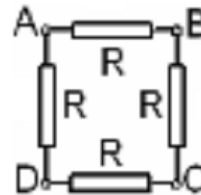
X. Osztály

- A) 40J   B) 80J   C) 120J   D) 200J

9. feladat Ha egy adott gázmennyiség térfogata csökken, akkor a hőmérséklete:

- A) nő
B) csökken
C) állandó marad
D) nem tudjuk megmondani, hogy nő-e vagy pedig csökken

10. feladat A mellékelt ábrán négy azonos ellenállást kötünk össze. Ha az A és B pontokra kapcsoljuk egy áramforrás sarkait, akkor az eredő ellenállás R_{AB} , ha az A és C pontokra kapcsoljuk egy áramforrás sarkait, akkor az ellenállás R_{AC} . Mennyi az R_{AB}/R_{AC} arány értéke?

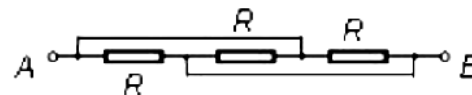

- A) 1   B) 3   C) 4   D) 3/4

11. feladat Egy egyszerű áramkör egy áramforrást és egy változtatható ellenállású fogyasztót tartalmaz. Ha a fogyasztó ellenállását növeljük, akkor:

- A) az áramerősség nő és a kapcsolófeszültség is nő
B) az áramerősség csökken és a kapcsolófeszültség is csökken
C) az áramerősség csökken, a kapcsolófeszültség nő
D) az áramerősség nő, a kapcsolófeszültség csökken

12. feladat A mellékelt ábrán lévő áramköri kapcsolást három R ellenállású fogyasztó alkotja. Az A és B pontok között az eredő ellenállás:

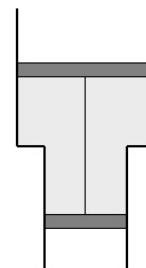

- A) $3R$ B) $R/3$ C) $2R/3$ D) R

13. feladat Egy dugattyúval elzárt tartályban $0,2 \text{ m}^3$ $100 \text{ }^\circ\text{C}$ -os telített vízgőz van. A gőz sűrűsége $0,6 \text{ kg/m}^3$. A dugattyút lassan benyomva a tartály térfogatát tizedére csökkentjük. Mekkora a lecsapódó víz tömege?

- A) 12 g   B) 54 g   C) 108 g   D) 120 g

14. feladat. Az ábrán látható függőleges, mindkét végén nyitott cső felső keresztmetszete 20 cm^2 -rel nagyobb, mint az alsó. A csőben 1 mol egyatomos ideális gáz van, melyet két, egyenként 1 kg-os, súrlódás nélkül mozgó dugattyú zár el a külső levegőtől, amelynek nyomása 10^5 Pa . A két dugattyút súlytalannak tekinthető feszes, nyújthatatlan fonál köti össze. A rendszer kezdetben egyensúlyban van. Mennyivel kell felmelegíteni a gázt, hogy a dugattyúk 8 cm-rel mozduljanak el?

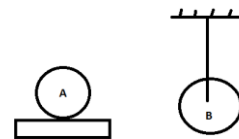
- A) 1,7 K   B) 1,8 K   C) 1,9 K   D) 2,1 K

Bolyai Farkas Országos Fizika Tantárgyverseny 2014

Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely

X. Osztály

15. feladat Két egyforma, azonos T hőmérsékletű gömbbel ugyanakkora hőt közlünk. Az egyik gömb (A) hőszigetelő lapon fekszik, a másik gömb (B) hőszigetelő fonálon függ. Melyiknek a hőmérséklete lesz magasabb a hőközlés után?

- A) $T_A = T_B = T$ B) $T_A = T_B > T$ C) $T_A > T_B$ D) $T_B > T_A$

16. feladat Egy hengerben, melynek térfogata $V=5l$, $m=0,8kg$ oxigén van, $T=320K$ hőmérsékleten. A gáz térfogata izoterm úton $V_2=4l$ térfogatra csökken. Számítsátok ki mennyivel változik a gáz sűrűsége.

- A) 10 kg/m^3 B) 15 kg/m^3 C) 20 kg/m^3 D) 40 kg/m^3

17. feladat Egy kör alakú homogén vezető, ellenállása $R=8\Omega$. Az A és B pontok a vezetőt AC_1B és AC_2B körívekre osztják, amelyek hossza $1/3$ arányban van egymással. Egy $I=4A$ áram lép be az A pontban és a B ponton keresztül lép ki. Az A és B pontok közötti potenciálkülönbség:

- A) $6V$ B) $7,5V$ C) $10V$ D) $12V$

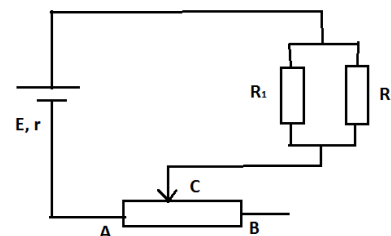
18. feladat Egy mérőműszer ellenállása $r_0=9,8\Omega$ és $i_0=0,1A$ áramerősséget enged áthaladni. Az előtét ellenállás értéke, amelyet a műszerrel sorba kötünk azért, hogy vele feszültséget mérhessünk $30V$ -ig:

- A) 4Ω B) 100Ω C) $128,5\Omega$ D) $290,2\Omega$

19. feladat. Legalább hány 10Ω -os ellenállásra van szükségünk, hogy 6Ω eredő ellenállást állítsunk elő?

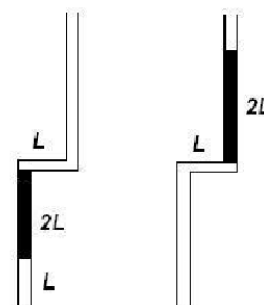
- A) 2   B) 3   C) 4   D) 6

20. feladat A rajzon látható áramkört a következő elemek alkotják: $E=40V$ elektromotoros feszültségű és $r=1\Omega$ belső ellenállású áramforrás, $R_1=6\Omega$ és $R_2=12 \Omega$ értékű ellenállások, valamint egy AB huzalellnállást, amelynek $l=0,8m$ hosszú és $R=6 \Omega$ ellenállást képviselő szálán a C csúszóértintkező mozog, zárva az áramkört. Mekkora az $X=AC$ vezetős szakasz hossza akkor, amikor az A és C pontok közötti feszültség értéke $15V$?

- A) $X=0,2m$ B) $X=0,3m$ C) $X=0,4m$ D) $X=0,5m$

21. feladat Az ábrán látható, egyik végén beforrasztott, S keresztmetszetű, derékszögben kétszer meghajlított cső függőleges síkban helyezkedik el. A cső függőleges részében levő, kezdetben L hosszúságú levegőoszlop $2L$ hosszúságú higanyoszlop zárja el. A

Bolyai Farkas Országos Fizika Tantárgyverseny 2014

Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely

X. Osztály

külső p_0 légnyomás $2L$ hosszúságú higanyoszlop hidrosztatikai nyomásával egyenlő. Legyen $V_0=LS$. Ekkor az elzárt levegő hőmérséklete T_0 . A levegőt, amit nagyon lassan melegíteni kezdünk, tekintjük ideális gáznak. A cső vízszintes részének hossza L .

- I. Adjuk meg p_0V_0 egységekben, hogy mekkora munkát végez a táguló levegő azon folyamat során, mialatt a higany éppen átfolyik a felső csőbe

A) $5 p_0 V_0$ B) $4 p_0 V_0$ C) $3 p_0 V_0$ D) $2 p_0 V_0$

- II. A levegővel közölt hő hány százaléka növelte a belső energiát?

A) 33,33   B) 50   C) 66,66   D) 75

- III. Mennyi a levegő hőmérséklete az elzárt levegő hőmérséklete T_0 egységekben, akkor amikor az elzárt levegőoszlop hossza $3L$ ill. $4L$.

A) $1,5 T_0$ ill. $2 T_0$ B) $1,5 T_0$ ill. $2,5 T_0$ C) $2,25 T_0$ ill. $4 T_0$ D) $2 T_0$ ill. $4 T_0$

22. feladat 4 darab azonos, egyenként $r=2\Omega$ belső ellenállású és $E=3V$ elektromotoros feszültségű áramforrást az ábrán látható módon kötünk össze. Az összekötő vezetékek ellenállása elhanyagolható.

- I. Mekkora az $R=5\Omega$ ellenálláson áthaladó áram erőssége?

A) 0,53A   B) 0,69A   C) 1,18A   D) 2A

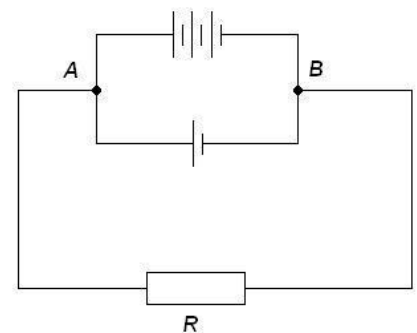
- II. Mekkora üresjáratban az U_{AB} feszültség értéke?

A) 6V   B) 4,5V   C) 3V   D) 0V

- III. Az alsó ágban található áramforrás polaritását felcseréljük.

Ebben az esetben mekkora üresjáratban az U_{AB} feszültség értéke?

A) 6V   B) 4,5V   C) 3V   D) 0V

Megjegyzés:

Pontozás: 70 pont

feladatok 1-5: 1pont

feladatok 6-20: 2pont

feladatok 21-22: 15pont

hivatalból: 5 pont

Munkaidő: 2 óra

Mindenkinek eredményes versenyzést!